

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2 - 3063 din 26.05 2022

La nr. 172 din 10 mai 2022

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea Codului funciar nr.828/1991 (art.36, 71, 73 și 83).

Anexă: *Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.*

Director

Iulian RUSU

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	<u>1228</u>
" <u>27</u> "	<u>05</u> 20 <u>22</u>
Ora	

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO22/7970 din 24.05.2022

la proiectul de lege pentru modificarea Codului funciar nr.828/1991 (art. 36, 71, 73 și 83)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este un deputat în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul propus și nota informativă aferentă acestuia au fost plasate pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova la compartimentul Procesul legislativ/Proiecte de acte legislative, fiind asigurat accesul părților interesate pentru a putea prezenta și expedia recomandări referitoare la proiectul prenotat.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative: „*Propunerea de amendare a Codului Funciar are drept obiectiv scoaterea impedimentelor pentru întreprinderile care își desfășoară activitatea în industria extractivă și producerea materialelor de construcții pe terenuri agricole de calitate superioară, cu păstrarea impactului minim asupra resurselor de soluri de calitate superioară, astfel încât activitatea să fie permisă doar în limitele perimetrului minier atribuit și doar în urma evaluării prealabile a impactului asupra mediului și expertizarea proiectului de extragere, după cum prevede legislația.*”

Analizând normele elaborate, se constată că prin proiect se propun amendamente la Codul funciar, de natură să stabilească exceptarea complexului de lucrări pentru extragerea substanțelor minerale utile în hotarele perimetrelor miniere de la exigențele normative care prescriu interzicerea retragerii terenurilor agricole de calitate superioară din circuitul agricol, utilizarea lor în alte scopuri decât cele agricole, desfășurarea pe aceste terenuri a operațiunilor tehnologice și de altă natură ce conduc la degradarea solului.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prin proiect se promovează interesul public de a asigura extragerea de substanțe minerale utile în hotarele perimetrelor miniere amplasate sub terenuri agricole de calitate superioară.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

În textul notei informative se atestă lipsa expunerii concluziilor urmare a efectuării expertizelor economice, financiare, științifice, ecologice, în corespundere cu art.34 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative. În principal, rezultând din obiectul de reglementare a proiectului propus, se rețin ca incidente rezultatele expertizei ecologice, care are menirea de a asigura concordanța prevederilor proiectului cu legislația din domeniul protecției mediului, a unui mediu sănătos de a proteja mediul înconjurător și de a prognoza impactul reglementărilor proiectului asupra mediului.

Astfel, se reține necesitatea completării notei informative cu analize pertinente obiectului de reglementare, în vederea evaluării impactului asupra mediului înconjurător, prin oferirea unor concluzii comprehensive de prognozare a tuturor repercursiunilor urmare a implementării prevederilor propuse.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) *fundamentarea economico-financiară*”.

Potrivit notei informative: „*Implementarea proiectului nu are nici un impact asupra bugetului de stat și nu necesită cheltuieli suplimentare din bugetul de stat.*”

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

În textul proiectului de lege nu se cuprind norme care să reglementeze în mod direct activitatea agenților publici și/sau a entităților publice, însă, urmare a implementării reglementărilor propuse se va implica activitatea entităților publice responsabile de atribuirea sectoarelor de terenuri agricole de calitate superioară pentru extragerea substanțelor minerale utile în hotarele perimetrelor miniere.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către un deputat în Parlament și are drept obiectiv aprobarea unor amendamente la Codul funciar, de natură să stabilească exceptarea complexului de lucrări pentru extragerea substanțelor minerale utile în hotarele perimetrelor miniere de la exigențele normative care prescriu interzicerea retragerii terenurilor agricole de calitate superioară din circuitul agricol, utilizarea lor în alte scopuri decât cele agricole, desfășurarea pe aceste terenuri a operațiunilor tehnologice și de altă natură ce conduc la degradarea solului.

Prin proiect se promovează interesul public de a asigura extragerea de substanțe minerale utile în hotarele perimetrelor miniere amplasate sub terenuri agricole de calitate superioară urmare a retragerii acestora din circuitul agricol.

Deși în textul proiectului nu s-au identificat factori de risc care pot genera apariția riscurilor de corupție, totuși, se reține necesitatea completării notei informative cu analize pertinente obiectului de reglementare, în vederea evaluării impactului asupra mediului înconjurător, prin oferirea unor concluzii comprehensive de prognozare a tuturor repercursiunilor urmare a implementării prevederilor propuse.

Mai mult, rezultând din prevederile art.8-12 din Codul subsolului, care statuează competențele entităților publice responsabile în domeniul folosirii și protecției subsolului, se recomandă ca promovarea proiectului să fie precedată de consultarea prealabilă a acestuia cu autoritățile de resort.

24.05.2022

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Maia GONTA, Inspector principal

